

Összefoglalás

Dolgozatomban az EU szabályozás (KAP), vagyis gazdaságpolitika hatását keresem a magyar mezőgazdaság teljesítmény mutatóiban a Tesztüzemi Információs Rendszer 2001 és 2010 közötti adatsorainak felhasználásával. A vizsgálat a hasonlóságelemzés módszerével kutatja a választ, hol is helyezkednek el a mezőgazdasági üzemek teljesítményei önmagukhoz, valamint saját, adott feltételrendszer keretei között elvárható szintjéhez képest.

A tízéves mintából kilenc tulajdonságot kiválasztva, a mérleg szerinti eredmény viszonylatában, három megközelítésben kerestem az eltéréseket és vizsgáltam azok okait. Az első maga a szabályozás, az idő, az EU csatlakozás. A másik a gazdálkodás jogi kerete (egyéni vagy társas), végül az üzemméret SFH kategóriában kifejezve (kicsi, közepes, nagy). Az adatbázis tényadatai mellett a COCO-módszer segítségével létrehoztam egy - az adott körülmények melletti optimális szintet mutató - becslés állományt is, majd a két értékcsoporthoz azonos kategóriáinak értékkülönbségeivel (delta) jellemeztem a vizsgált időszak teljesítményét. Ahol a tény-becslés eltérés negatív értéket mutatott, ott a teljesítmény nem érte el az elvárható szintet és fordítva. A változásokat és hatásokat statisztikai vizsgálatok segítségével, a delta értékekből képzett mintacsoportok szignifikancia-vizsgálataival igyekeztem kimutatni. A statisztikai próbák alapján a minták adatai sem az idő, sem az üzemméret, sem a gazdálkodási forma szerint nem mutattak szignifikáns eltérést, a mégis nyilvánvaló eltérések okai véletlenszerűeknek, statisztikailag nem igazolhatóak.

Az elemző munka fókuszát a statisztikailag véletlenszerű eseményrendszerekre irányítva, az ártrendek és éghajlati elemek változását vizsgáltam. A legnehezebben megfogható tényező, az éghajlat hatásának számszerűsítés érdekében egy komplex és objektív mutatót, az éghajlati jószágindexet vezettem be. Mindkét tényező esetében az éves adatsorokat saját mediánjuk köré rendezve, alacsony és magas, illetve jó, rossz és semleges értékcsoporthoz hoztam létre. Az így előállt minőségeket a delta értékek vizsgált csoportjaihoz rendelve, feltárhatóvá vált a hatásmechanizmus egésze.

Fentiek alapján megállapíthatóvá vált az üzemméret, gazdálkodási forma és időszak optimális kombinációja, mely iránymutatásul szolgálhat. Bár ennek kialakításában a vizsgálat szerint a véletlenszerű események hatóereje döntő mégis, mint a tudatos és akaratlagos jövőalakítás egyetlen logikus eszköze, a gazdaságpolitika szerepe vitathatatlan. Mindezeket túl a dolgozat a helyes fókusz kialakításához kíván adalékokat szolgáltatni, egy könnyen elsajátítható, világos módszer és bárki számára hozzáférhető adatbázisok felhasználásával.